

«سید مرتضی» و ایده تعامل مشروط با سلطنت

دکتر قائمی نیک سه ایده را در نسبت حکومت با فرهنگ شیعی بیان می‌کند: ایده تعامل فرهنگ شیعی با سلطنت، ایده تعامل فرهنگ شیعی با مشروطه و ایده تعامل فرهنگ شیعی با جمهوریت. در مقطع اول یک متنی از سید مرتضی علم الهدی شاگرد مستقیم شیخ مفید داریم که فقیه جامع الشرایط آن دوره در محیط

بغداد بوده است. ایشان یک رساله خیلی کوچکی دارند به نام «رساله فی العمل مع السلطان» یعنی شرایط عمل با سلطان. در این کتاب ایشان توضیح می‌دهند طبق چه شرایطی شیعیان، فقها و علمای شیعی مجبورند در شرایط اضطرابی عصر غیبت با شاه تعامل کنند و شروطی می‌گذارند. نکته اصلی در این رساله این است

انتخابات است. علاوه بر این، التزام نداشتن آحاد جامعه به مفهوم «جمهوریت» به معنای نقش آفرینی مطلوب در عرصه‌های مختلف نظیر انتخابات و در ادامه نبود نظارت عمومی بر کارگزاران، سبب شده تا ما با خطر حذف حلقه شایستگی در حاکمیت مواجه بشویم.

از این رو بررسی مفهوم جمهوریت ناظر به ایده امام خمینی (ره) برای جلوگیری از کژتابی‌های فکری و اصلاح نگرش‌های غلط درباره این مفهوم و تعیین نقش مردم در این فرایند یک ضرورت است. از این رو در گفت‌وگویی با دکتر محمدصادق قائمی نیک عضو هیئت

سلطنت، الگوی مشروط است. ما تقریباً تا دوره مشروطه یک الگو داریم و آن الگو این است که هر گاه در جامعه به این توصیه سید مرتضی علم الهدی عمل شده، تمدن شیعی اوج گرفته و فرهنگ اسلام رونق پیدا کرده و هر جایی که به این فتوا کمتر عمل شده، تمدن شیعی تنزل پیدا کرده است.

علمی‌پانثگاه علوم اسلامی رضوی به بررسی مسئله جمهوریت در تاریخ ایران پرداختیم تا این رهگذر به ایده جمهوریت در نگاه امام و سازوکار صیانت از آن در شرایط فعلی برسیم. گزیده‌ای از این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

دکتر محمد رضا قائمی نیک

عضو هیئت علمی
دانشگاه علوم اسلامی رضوی

■ انحراف از الگوی تعامل

فقاها با سلطنت و افول تمدن شیعه
قائم مقام فراهانی در وصف فتحعلی شاه قاجار چنین می‌گوید: «... شهریار زمین و زمان مرزبان دنیا و دین، سایه لطف خدا، آیه فتح و اعلی، فتحعلی شاه قاجار که عدل مصور است و عقل مروح و...». این عبارت‌ها را شما مقایسه کنید با عبارت هایی که یک فقیه به تعامل با سلطنت قرار می‌دهد. اینکه می‌بینید قاجار افول می‌کند به خاطر این تلقی از سلطنت است. ببینید آن دیدگاه همکاری با سلطان جائر سید مرتضی علم الهدی در دوره قاجار که یکی از دوره‌های منحنط تاریخ ما محسوب می‌شود، به کجا رسیده است. ما به تعبیر رهبر معظم انقلاب در دوره قاجار است که از رقابت علم و فرهنگ در جهان بازماندیم و عقب‌نگه داشته شدیم. در نتیجه این ایده که فقهایی قدیم حتماً با سلطنت تعامل تام و تمامی داشتند و آن را ظل الهی می‌دانستند، متعلق به همه سنت مانیست و بخشی از سنت ماست که از قضا دچار افول و انحطاط شده است.

در دوره بعدی این روند ادامه پیدا می‌کند و می‌رسد به دوره فتحعلی شاه که جنگ‌های ایران و روس اتفاق می‌افتد. حالا روس‌ها به پشتوانه تمدن غرب جان و مال و ناموس مسلمین را در معرض تعرض قرار دادند. اینجا عباس میرزا ولیعهد فتحعلی شاه در جریان قرارداد، از نماینده فرانسه که در واقع نماینده صلح بین ایران و روس است یک سؤال می‌پرسد و مشهور می‌شود به «پرسش از عقب ماندگی». مضمون سؤال این است که ژویر فرانسوی من چه کار کنم که مردم ایران آگاه بشوند و ما از این خواب غفلت بیرون بیایم و شما چه تمدنی هستید که

توانسته اید روس‌هایی را شکست بدهید که ما را شکست دادند.

■ مشروطه مشروعه، الگوی تعامل شیخ فضل الله و آخوند خراسانی با سلطنت

در پاسخ به این پرسش ما جرای مشروطه شکل می‌گیرد. در جریان مشروطه ما یک مشروطه غربی داریم؛ احتمالاً می‌دانید که عبارت مشروطه از سفارت انگلستان وارد فضای ایران می‌شود. یعنی علمای شیعی ابتدا در رجوع مردم برای مقابله با سلطنت قاجار دنبال تأسیس عدالتخانه بودند. اما منورالفکرها بخشی از مردم را به سفارت انگلستان می‌برند و لفظ مشروطه وارد این فضا می‌شود. در این

..... بررسی مسئله جمهوریت در تاریخ ایران با نگاهی به ایده «جمهوریت» امام خمینی (ره) در گفت‌وگو با دکتر قائمی نیک .....

جمهوریت در گرو آگاهی و نظارت مردم

یعنی باز هم ناظر به این است که همکاری با سلطنت مشروط است. پس الگوی غالب فرهنگ شیعی در ارتباط با سلطنت تا آخوند خراسانی همچنان همکاری مشروط است.

■ امام خمینی و گذار از تعامل با سلطنت به ایده «جمهوریت»

مقطع بعدی که علمای شیعه در آن قرار دارند، دوره جمهوریت است. یعنی آن طرح عجیب امام که برخلاف سنت همیشه علما در تعامل با سلطنت به ایده جمهوریت می‌رسند. ما در فضایی هستیم که ایده جمهوریت در سطح جهانی، ایده سکولاری است و ایده جمهوری اسلامی ایده‌ای است که هم از یک سمت با ایده دراز دامنه قائم مقام فراهانی‌ها دست و پنجه نرم می‌کند و هم از سوی دیگر با نگاه سکولار درباره جمهوریت، مواجهه دارد. عظمت و طرح امام در این فضا قابل درک است.

■ جمهوریت، از دل آگاهی و نظارت عمومی در می‌آید

تقویت فرهنگ عمومی از همان ابتدا به شدت مدنظر علمای شیعه بوده در کشاکش با حاکمیت مسئله صرفاً کسب قدرت نیست. چه در شکل جمهوری چه در شکل مشروطه، چه در شکل تعامل با سلطنت و یا هر شکل دیگری. اگر ما در مشهد، دنبال تقویت جمهوریت هستیم به نظر می‌رسد ساز و کار اول آن، این است که فرهنگ این شهر و آگاهی عمومی را بالا ببریم. اصلاً جمهوریت از دل

صندوقی که

بیشتر مال

مسئولان است

اگر ماندن با تقویت جمهوریت هستیم ساز و کار این است که آگاهی عمومی را بالا ببریم. اصلاً جمهوریت و نظارت عمومی مردم بر مسئول سیاسی از دل این روند در می‌آید. اما با وجود اینکه پس از ۲۲ بهمن ۵۷ روبروی مردم صندوق رأی گذاشتیم، اما گویا که این صندوق رأی مال مردم نیست. یعنی مردم نقش خود را ایفا نمی‌کنند و مسئول انتخاب می‌گردد، منتها دیگر مسئولیت‌های مردم و کارگزاران در حفظ و استمرار جمهوریت، می‌رود تا انتخابات بعدی و از این ملزومات زده نمی‌شود. به همین خاطر ما نیازمند سازوکارهای روزمره افزایش آگاهی در جامعه هستیم

■ امر به معروف و نهی از منکر؛ ساز و کار اصلی سیاست‌ورزی جمهوری اسلامی

تمام طول تاریخ فرهنگ تشیع نشان می‌دهد جایی که آگاهی عمومی کم می‌شود، مانند دوره فتحعلی شاه نه تنها شاهی که دربارش مملو از فساد است، این گونه تقدیس می‌شود، بلکه بلافاصله در جنگ‌های ایران و روس حکومت ایران چنان شکستی می‌خورد که در تاریخ معاصر ما، پادشاه همچنان به عنوان یک شکست تلخ بر جای مانده است. بنابراین شما اگر می‌بینید در جنگ تحمیلی این شکست به ما تحمیل نمی‌شود، به خاطر آن آگاهی بخشی عمومی است که از ۱۵ خرداد به بعد شروع شده است. در نتیجه هر جا این آگاهی دادن به مردم، با بالا بردن سطح آگاهی عمومی یک ضرورت محسوب می‌شود، این ساز و کار اصلی سیاست‌ورزی جمهوری اسلامی است. سازوکاری که به واسطه آگاهی سیاسی به طور مستمر و هر روزه به مصداق امر به معروف و نهی از منکر می‌تواند جلو مفاسد سیاسی و فرائت‌های غلط از آرمان‌های انقلاب مانند «جمهوریت» و «ولایت» و به طور کل هرگونه آسیب سیاسی را از جمهوری اسلامی بگیرد.

گفت‌وگوی ویژه

تجدید آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای (نوبت دوم)

شرکت آب و فاضلاب استان خراسان شمالی در نظر دارد از محل منابع اعتبارات عمرانی (ریالی)، اوراق مشارکت، اسناد خزانه اسلامی (بر اساس قانون برگزاری مناقصات پروژه مشروحه ذیل را از طریق مناقصه عمومی یک مرحله ای در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (www.setadiran.ir) انجام و به شرکتهای ذیصلاح واگذار نماید.

شماره مناقصه	نام و مشخصات خدمات مورد نیاز	مدت	برآورد اولیه (ریال)	مبلغ تضمین (ریال)
۴۶۰۱۴۰۱	طرح آبرسانی روستاهای زیندانلو - کالتمانلو - شهرستان شیروان (تجهیز چاه و خط انتقال و مخزن ۱۰۰ متر مکعبی به همراه سایت)	۵ ماه	۱۷/۷۲۵/۰۵۵/۲۴۵	۸۹۰/۰۰۰/۰۰۰
۱۴۰۱۴۷	طرح آبرسانی روستای قلعه حسن - شهرستان شیروان (تجهیز چاه به همراه سایت و اجرای خط انتقال چاه تا مخزن موجود)	۵ ماه	۱۳/۸۵۳/۴۹۹/۹۶۱	۶۹۵/۰۰۰/۰۰۰

جهت اطلاع از مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه، ارائه پیشنهادات و تحویل پاکات، زمان و مکان شروع بازگشایی پاکات به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت مراجعه شود. سایر توضیحات تکمیلی و شرح کار در اسناد اعلام شده است که لازم است مناقصه گران حداکثر ظرف ۷ روز پس از انتشار آگهی از طریق سامانه فوق الذکر اخذ و اقدام نمایند. ضمناً هزینه چاپ آگهی در دو نوبت به عهده برنده مناقصه می باشد.

روابط عمومی و آموزش همگانی شرکت آب و فاضلاب استان خراسان شمالی

مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی (یکپارچه)

به عمل می آید جهت دریافت اسناد ارزیابی و مناقصه تا مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۳ به سامانه تدارکات الکترونیک دولت به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمایند. تلفن تماس: ۳۷۶۸۱۷۱۳

ردیف	عنوان / شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیک دولت	مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار (ریال)	زمان تحویل پیشنهادات تا ساعت ۱۲ مورخ	تاریخ بازگشایی پیشنهادات مورخ
۱	خرید تجهیزات (وایت برد ، صندلی تابلوره ، میز و کمده آزمایشگاهی)	۲۰۰۱۰۰۴۵۴۲۰۰۰۰۷۵	۱۴۰۱/۰۴/۰۴	۱۴۰۱/۰۴/۰۵
۲	خرید تجهیزات (میز مدیریت ، میز اداری ، میز معلم ، صندلی معلم و صندلی امتحانی)	۲۰۰۱۰۰۴۵۴۲۰۰۰۰۷۶	۱۴۰۱/۰۴/۰۴	۱۴۰۱/۰۴/۰۵
۳	خرید تجهیزات کلاسی (میز و صندلی ابتدایی دوم)	۲۰۰۱۰۰۴۵۴۲۰۰۰۰۷۷	۱۴۰۱/۰۴/۰۴	۱۴۰۱/۰۴/۰۵
۴	خرید تجهیزات کلاسی (میز و صندلی متوسطه اول)	۲۰۰۱۰۰۴۵۴۲۰۰۰۰۷۸	۱۴۰۱/۰۴/۰۴	۱۴۰۱/۰۴/۰۵
۵	خرید ۲۰۰ دستگاه کامپیوتر طبق مشخصات	۲۰۰۱۰۰۴۵۴۲۰۰۰۰۷۹	۱۴۰۱/۰۴/۰۶	۱۴۰۱/۰۴/۰۷
۶	خرید ۲۰۰ دستگاه فتوکپی و ۲۰۰ دستگاه پرینتر طبق مشخصات	۲۰۰۱۰۰۴۵۴۲۰۰۰۰۸۰	۱۴۰۱/۰۴/۰۶	۱۴۰۱/۰۴/۰۷

تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار (شرکت در مناقصه) به صورت:

۱- ضمانتنامه بانکی مورد قبول کارفرما به مدت سه ماه پس از تاریخ افتتاح پیشنهاد و قابل تمدید برای سه ماه دیگر. (برابر فرمهای هیئت دولت) و یا ۲- واریز نقدی به حساب شماره ۴۰۶۰۰۳۰۶۷۶۵۵۸۶۳ نزد بانک مرکزی و شماره شبها ۴۱۰۱۰۰۰۰۴۰۶۰۰۳۰۶۷۶۵۵۸۶۳ IR در وجه اداره کل نوسازی مدارس خراسان رضوی ..... چک تضمینی قابل قبول نمی باشد.

اعتبار پیشنهادات: سه ماه محل بازگشایی پیشنهادها: سالن جلسات

کلیه مراحل مناقصه اعم از دریافت اسناد، تحویل اسناد و بازگشایی در سامانه تدارکات الکترونیک دولت به آدرس www.setadiran.ir انجام می گردد.

روابط عمومی اداره کل نوسازی مدارس خراسان رضوی

آگهی تمدید مناقصه عمومی یک مرحله ای

بازریابی کیفی پیمانکاران
شماره: ۱۴۰۱/۳/۱۴۳ - م/۱۷۰

شرکت ایران خودرو خراسان در نظر دارد طراحی، ساخت، نصب و راه اندازی ۲ ست مجموعه فیکسچر حکاکی و ۲ ست مجموعه یونیت حکاکی به همراه متعلقات خودرو هایما خود را به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

سپرده شرکت در مناقصه ۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال می باشد.

مقاضیان می توانند جهت دریافت، تکمیل و تحویل اسناد مناقصه تا تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۶ به شرح ذیل اقدام نمایند:

۱- نحوه دریافت اسناد مناقصه: بصورت حضوری از واحد بازرگانی ایران خودرو خراسان در روزهای کاری از ساعت ۸ الی ۱۵ و یا از طریق سایت اینترنتی www.ikkco.ir و یا تماس با شماره های تلفن (۰۵۱-۳۳۵۶۳۰۵۰) و (۰۵۱-۳۳۵۶۳۰۵۰-۹) داخلی (۴۰۲۱) محل دریافت و تحویل اسناد مناقصه: شرکت ایران خودرو خراسان، کیلومتر ۵۵ جاده مشهد-نیشابور دبیرخانه کمیسیون معاملات در روزهای کاری از ساعت ۸ الی ۱۵ لازم به توضیح است تاریخ بازگشایی پاکات الف و ب در روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۳۰ ساعت ۱۴ می باشد.

(شرکت ایران خودرو خراسان در رد یک یا کلیه پیشنهادات واصله مختار است) (هزینه درج یک نوبت آگهی روزنامه بر عهده برنده مناقصه است)

ارتباطات و امور بین الملل

آگهی ارزیابی کیفی مناقصه شماره ۵-۳۷-۱۴۰۱ - نوبت اول

اداره کل راه آهن خراسان در نظر دارد بنابر آیین نامه اجرایی بند ۱۴ ماده قانون برگزاری مناقصات نسبت به ارزیابی کیفی مناقصه گران واجد شرایط جهت شرکت در مناقصه، از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به نشانی www.setadiran.ir به شرح زیر اقدام نماید.

۱- مناقصه گران می بایست در سامانه فوق (ستاد) ثبت نام و پس از اخذ گواهی امضاء الکترونیکی نسبت به دریافت اسناد از طریق سامانه مذکور اقدام نمایند. لازم به ذکر است کلیه مراحل برگزاری مناقصه از فراخوان تا انتخاب برنده از طریق سایت مزبور انجام می گردد.

۱- مناقصه گذار: اداره کل راه آهن خراسان.

۲- شرح مختصر موضوع مناقصه: تکمیل دیو و سوله واگن های مسافری در اداره کل راه آهن خراسان.

۳- مهلت خرید اسناد ارزیابی: تا ساعت ۱۴:۳۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۵.

۴- شرایط شرکت در مناقصه: مناقصه گران می بایست در سامانه فوق (ستاد) به نام و پس از اخذ گواهی امضاء الکترونیکی نسبت به دریافت اسناد از طریق سامانه مذکور اقدام نمایند. لازم به ذکر است کلیه مراحل برگزاری مناقصه از فراخوان تا انتخاب برنده از طریق سایت مزبور انجام می گردد.

۵- فرایند ارزیابی کیفی فوق از طریق پایگاه ملی اطلاع رسانی مناقصات <http://iets.mporc.ir> می باشد.

۶- مهلت و محل ارائه اسناد ارزیابی: شرکت کنندگان در ارزیابی کیفی می بایست اسناد ارزیابی را کیفی تا ساعت ۱۴:۳۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۸

اداره کل نوسازی مدارس خراسان رضوی